

lām ūinamīs kriht ūvarā, kahdā zelā mahjas pahreet
zita rokās, waj pirkšanas un pahrodsjanaš zelā,
jeb ka mantojušs jeb dahninajums. Katrā gadi-
jeenā ir ūawadi no ūazijumi un daschads po ūazlinu
leelums.

Jaut.: „Man gadījās medībā nelaimīgs schah-weens, netihīšči noschahwū breešhu mahti. Vai man par to jods ir jažeefčy?“

Atb.: Pehz jauna medibas likuma 17. punkta ir aiseegts schant breechu mahtites un kas scho noteikumu pahrlahpj, tam jazeesch fods. Ja lahds netihfchi noschahwis breechu mahtiti, to nemaj negribedams darit, tad tahdam tas ir japeerahda. Ja winsch newares peerahdit, ka netihfchi noschahwis, tad iam buhjs fods janes.

Grahmatu galde.

Mauda. Behdu luga 5 zehleends. Purimū Klāwa
jazereta. Jelgavā, 1893. H. J. Dramin.
Drawneela appgahdiba.

Schis lugas galvendā persona ir Juris Wihtols. Wina raksturs ir neisprotams; bet tildauds to mehr no wina isprotiams, ka tas nāv nelahdā finā dramatisks. Wihtols ir bijis skolotājs. Skolotāja weetu winsch astahjīs. Nis kahda eemesla? Winsch grib tapt bagats. Mantas kahriba war pateest pahrwehrstees par kaislibu, kas eeraus pretēkīds, pahrķāpumīds, tikumigu likumu tranzetaja zenteendīds; mantas kahriba war eedīsht dramatiskā darbibā, un to mehr jašaubas, waj ta mārēs buht iħstī tragīska, t. i. toħda, kur redsam waroni, kas par kahdu augstu ideju zihnidamees eet bojā. Mantas kahriba pati par sevi aizrahda uż deesgan semu dabu; tai newar buht nekahdi zehli ideali. Bet par kaislibu war tapt ari schi, un kaisliba war eerout faresħ-ġitā darbibā, kas war nemt tragiku galu. Nu tad īskatīmeees, ko schis uż nāndu kaislais Wihtols dāra. Winsch astahjīs skolotāja weetu, aizgħajjis uż pil-seħtu un tur — fildas kuroschas krahjsns preelschā. Kas pehz naudas un mantas djenas, tas finamēs newares ilgi par pagasta skolotāju nozeestees; bet pagasta skolotājam galu galā to mehr eenahl wairak, neld tam, kas sehd un fildas krahjsns preelschā. Uz ko tad Wihtols faru zenschanos pehz naudas grib dibinat? Preahlig Winsch leekas. Tad taischu winam to wajadseja dibinat uż darbibu. Kamehr zitas darbibas wehl nebija, tamehr tatschu bija ja-paleek pee skolotāja darbibas. Eset uż pil-seħtu uż filu gaifū! Tas issfatas wairak pehz weegħraħtibas, neld pehz mantas kahribas. Par to winsch ari dabu, kā winsch pati saka, feschus mehneshus street un kahpt no riħta liħds wakorant pehz zilwelom pеe-derigas weetas, pehz maisees ar aisdaru. Tad pil-seħħa winsch iħabdū darbibu isħredsejjes! Un poteest nāw eespehjams pil-seħħta feschu mehneshu lailā zitadu darbibu atrast?! Tad ir ari redsams, la wina mantas kahriba nespēs isrehlorees dramatiskā darbibā. Tā pateest ari isnahk. Wihtols krihi nagħds wittigajam Urklim, kas to, apprezzinadams ar bagata tirgora. D'sintara meitu un dabudams ar wiċċu pеe-prezeto kapitalu sem var weikala beedri, issejto fa-weem noluhkeen. Wihtols nu ir bagats, un tas-winam maksoja tilki tildauds, la winam wajadseja astaħħt faru ograko miħħlako Annu Skalbi, kas winu miħledama ir weżaklus astoħju. Peħz sawa domu mirseena (ne peħz saweem darbeem) til praktilkom zilwelom til idealu miħħafha! Wihtola darbiba, sawu noluhku fasneedsot tā tad negatiwa, ne dramatiska; winam iħstī nelaas nāv jad ora, winu nem ap-strahdat. Bet ir finama leeto, ka mantas kahrigais nelad nāv peepildams; warbuht ka weħl tagħad, pee bagatibas tilkusħu, wina manias kahrigais proħbs to eewed faresħgħi jums. Skatamees, ko Wihtols dāra. Winsch wiċċas weikala darisħħanas pilnigi Urklim astahdams, d'siħħo kahrumīs un lihgħsmibā. Kur nu paliziż naudas kahrigais Wihtols? Redsam, ka esam miħlu sħiees, winu par mantas kahrigu domadami; redsam, ka winsch alašč „nauda, nauda!“ jaundams muhs nekaunigi peewiħlis. Nah-kam pee pahrleeżiñasħan, la winsch nāndu eekħ-

rojīs tilai par lihdselli labi braschāi isdīshwei, un
tahda kahriba newar nelad tapt par kaislibu. Tā
tad dīshwes lepniba ir wina dihditaja, un war-
buht ta winu novedis besdibena malā, — tatschu
warbuht reis usefim wina raksturā to kodolu, kas
wina dīshwes gaitu fareschgīs. Pateesi, Urkis is-
dara weikala wišadas blehdibas, par lo ari Wihtols,
weikala beedris buhdams, ir atbildigs. Bet
blehdibu felas aiseet Wihtolam til gludeni garan,
ka winu nemaš ne-aisker. Winsch top par meerigu,
darbigu weikalneku. War teikt, brihnumi noteek
paſaukē; webijsch mehds grosit gaili torna galā, bet
ne wihra raksturu. Nu esam galigi pahrlezzinatī,
ka no Wihtola rakstura newar isnahlt nelas drama-
tisks, nele wehl tragisks. Diwi leetas israhdas par
tahdām, kas winu dara nemeerigu; ka winsch atstahj
fawu mihtalo Annu Škalbi un ka winsch isnem no
fawa drauga Austara kafetes wehrtpapirus. Bet
abas leetas ir tahdas, lo winsch isdara ne no brihwa
pratha, bet ahreju apstaklu peespeests. Winsch at-
stahj Annu, kas no tehwa padzīhta pee wina us pil-
sehū atmahlkuse. Tas ir, sinams, newean besjuhtigi,
bet ari neschehligi. Bet lo lai winsch dara? Urkis
winu peenehmis fawā weikala; tur nu winam pehj
sescheem weltigi noskraiditeem mehnescchein ir darbs
un maise. Urkis winu grib atlāist, ja winsch neprez
Almu. Waj lai nu winsch atstahj metu, prez Annu
un — eet abi ubagot. Kā ar weetas dabuschanu
eet, to winsch seschus mehneschus dabujis mahzītes.
Un ari Almu winu mihs. Pirmo reis faredsoetes,
Almas firds peeder winam. Kuru lai winsch dara
nelaimigu; Annu waj Almu? Un kā lai winsch sun-
kura buhs wišwairak nelaimiga? Winam leelas, ka
Annu apprezot winsch tomehr to nespēji darit lai-
migu; jo wirs semes no gaiša dīshwojot nelahda
laime naw domajama. Almu aplaimot winsch war;
un winam ir eemefli zemet, ka ari Almu winu ap-
laimos. Pateesi, newajaga buht mantas kahrigam,
lai schahdōs apstaklōs aismirstu jaunibas idealus, lai
aismirstu daschū jauku apnehmumos, lai rautu fates,
kaut ari sahpetu. Warām sche Wihtolu wairak no-
schehlot, nekā tam ko pahrmest. — Winsch isnem no
Austara kafetes naudu. Ta winom jadod Urkis, lai
tam eespehjams behgt un išglahbt Wihtolu no kauna.
Wihtols pee blehdibam gan naw wainigs un tā tad tam
no kauna bīhiees buhtu leki. Bet Wihtols waj nu
to neaprehkina, waj ir tahds glehousis, ka tam no
kauschi walodam bail (sīhstu wiħru nenospēsch ari
teesas spreadums, ja tas pamatojas us wiltigām lee-
zībam par winu); wišadā finā wina usbudinājums
to peespeesch tā isvalihdsetes. Winsch pee tam
sajūt wišačakos apšīnas pahrmietumus. Un ari
sche winu war tikai noschehlot. Un kād dīsumā
deenā winu aplenz ar draudsibu un miħlesibu,
tod eekšč tam neredsam nesa, lo winsch nebuhtu
pelnījis. Un kād winsch sata: „Kād wini waretu
redset manu firdi, kād wini fināt, kas es pa-
teefībā par zīlwelku,” tad winsch zaur to mums
nebuht newar eeteikt, ka winsch slīkti zīlwels. Tad
mehs winu posīstam labali nekā winsch vats. Par
to, ko winsch slīkti dātijis, winsch jau zeesch pah-
pahrim; ja bes tam winam wehl kas kauns notiftu,
tad winom notiftu netaisnība. Ari netaisnās nelas
notift. Gandrihs lihds pascheem beidsamajeem fla-
teem newaram saprast, kas sche buhs par behdu
lugu. Te paschās beigās winu fatreez fina par
kahdu neisdeuwuschos spēkulāziju un fina, ka Urkis
sakeris. Pirma fina nestahw ar lugas darbibu
gluschi nelahdā sakārā. Tā war likt ari almenīnu
krīst no jumta, lai luga behdigī nobeigtos. Ka otra
fina Wihtolu fatreez, tas ir neisprotams. Winsch
bihstas, ka pee Urka atradis Austaram sagtos wehrts-
papirus. Winsch jau isnem no Austara kafetes
wehrtpapirus, grībedams tos aifik atlīkt atpakał.
Tad tāk domajams, ka tee now apšīmeti ar Austara
wahrdū, ka tos newar posīt par Austara peede-
rumu. Ja tos war posīt, tad Wihtols peekerts
tā kā tā, waj Urki ar papireem saker waj ne, waj
Wihtols tos kafetē atlēk waj ne. Te pateesi winsch
bihstas no tulščha gaiša. Lihds ar to ir lugas tra-

gislās beigas ar waru istaifitas par tragiskām; un
ar wišām šķīhm beigam luga iħstienibā naw ne-
laħda behdu luga.

Pee Annas Skalhes redsam, zit noschehlojams ir
muhſu feeweſchu ſtahwollis. Wina mihl Wihtolu
un wezali winu padſen par to, la ta ne-eet pee zita.
Lai gan tahda zeetſtrdiba no wezaku puſes naow dſtrdetra,*)
pat ja winu meita wehl leelaku noſeegumu pada-
rijufe, nekla tas, la ta ne-eet pee ta prezineela, laſ
wezaleem tihl, tomehr ſche winas likiens top til ne-
panesams ne til dauds zaur winas wezaku un winas
mihtakla neschehlibu, bet zaur winas paſchias ne-
ſpehju dſihwot. Wina aiseet us pilſehtru. Pilſehla
atrod darbu un maiſi tuhlfloſchi. Anna neſin zitu
neko darit, la Wihtolam kalla lahrtrees. Ja, mih-
leſtiba jau dſen waj ugunt. Lad nu ja prasa: Ka-
pehz Anna neſkrejhja Wihtolam tuhlin palat, lad tas
aifgahja us pilſehtru? War redſet, wina mihleſtibā
nemas til aifdeguſes naow, la ta newaretu bes Wihto-
la neparivam dſihwot. Bet wezaki wiaw padſen;
pilſehra wina eenem mihtakla eerahbito dſihwolli un
tur rokaſ ſalikufe gaida, lad tas nahls un winu
pee alтара medis. Un ta gaida warbuht puſe no
muhsu jaunawam; ſinamis, winas gan leeklaſ pa
ſtarbam ſcho to daram, lam tomehr naow zita ne-
kahda mehrka, la tahdai gaidiſchanai. Un ja nu
winſch nenahl? Lad Anna eet wahjprahktigo namā.
Ja wezaki padſen, mihtakais neuen, tad jaeet wahj-
prahktigo namā, — luh!, tahdu jelu ſeeweetim rahda
muhsu feeweſchu audſinachanas wirſeens no pa-
ſchias behrnibas.

Lad šķīni lugā ir it branga romantika. Pirmā zehleena beigās Kalngals leek svehtidams rokas uz galvu diweem ūmukeem pahrischeem, Austaram un Marijai, Wihtolam un Annai. „Tas uš weenu reiss teesčham par dauds!” fala Kalngals. Bet ko tur lai dara, tas tilk jaunki issflatas, lai ari neweens no wi-neem nebūtu wehl sawā paspahne! — Vai tīstu peē labllahjibas, tur wajaga tikai laimes. To peērahda Austars. Nahk Bahls un dod naudas, zīk wajaga. To peerahda, kā redzejām, ari Wihtols. Bitadu dīshwes kustinataju, kā akli atgadijumi un liktēni, ir lugā mās. Un dīshwē scho jitado tomehr tik dauds. Tapehz preelsch dīshwes no schis lugas war mās ko mantot. Garā no winas eespihb daschs jaunks stars: behrniščkā ustizibā peekopta draudsiiba, ūeweetes lihds nahwei ūiprā mihelestiba, nelahdāni dīshwes raisem neapspeschama jauntriba. Waloda ir wišzaur ūabada, noteikta, jaunka. Gelsch wiša ta ir dseja; bet wiš raschojums kopā ir schis mahksias ne wiſai iſdeweis mehginajums. Bet kaut neweens neatkarītos no kahdas teizamas dorhibas tapehz, kā kahds mehginajums neisbodas. No ūām nepilnībām jo deenās waicak atraisīties ir katra zensona ūelakais preels. Bet ūelakus ūelakus wina attihstībat newar zēlā līkt, kā kad winu pawed kahdu neisbodus mehginajumu ūsskatit par iſdewuschos.

Teodors

If mubsu weesigas sadishwes.

Nigas Latv. teatris. Svehībeen, 5. dezembri 1893. g.:
„Prezijoja”. Sahtums nullst. 7 mālarā.
Nigas Latv. beedr. Sesfdeen, 4. dezembri 1893. g.:
Mastu balle.

Walejas webstules

M. Au-stam — Wisskalös. Eoti preezajamees par Juhsu un daubs jitu atsinbu. Wareet hubt drofschi, la „Mahjas Weels“ ari us preefschu tiks täpat wadits, la pehdejä lailü. Mehs alasch zentifimees pafneegt ralhus, furus ari waretu (las ari pa valat notits) cemeetot labakös leelo lulturas tautu jäurnalös. No konfurenzes numis nown cemeela hoiditsee.

W. Mel-ram — Bihm. Bathzamees par Juhfu laipnibu pec "Mahas Weesa" zenteenu weizinachanas, bet Juhfu wedlejumos newaram ispidit.

U—gim — Ro—nōs. Lāpat.

^{*)} Mums šķiekt, ka tas tomēr wareja atgadīties: Pee lalla jau nu gluski wezali fawas meitas nesweediš, iš mahjas tamdeķi, ka ta ne-eet pee ta prezineela, kas teem patišķi, bet lā tehviš fala: „ej pee ta un ta, jeb ja ne, tad aissahj mahju un ej lūt gribi.” tomēr nereti atgadās. Ja nu meita arī sānemās un eet, tad sinām arī leelālā waj mahalā mehrā war fajit, ka ta padzīhta, bet ja turpreti meita ns-eet, tad attal wiſi pamasam iſlihbinoš.

